

Inscripcions i informació

- **Inscripció gratuïta.** Per inscripcions i informació adreçar-se a la Fundació Cipriano García - Arxiu Històric de CCOO de Catalunya
E-mail: arxiu@ccoo.cat
Telèfon: 93 481 28 52
- S'ha sol·licitat la concessió d'1,5 crèdits de lliure elecció per la Facultat de Filosofia i Lletres de la UAB
- El número d'inscripcions al Seminari està limitat a 50 places
* Se'ls lliurarà un certificat d'assistència als participants que ho demanin

Comitè científic: Javier Tébar i Pere Ysàs

Comitè organitzador: Javier Tébar, Pere Ysàs, Juanma García, Giaime Pala, José Fernando Mota

Al llarg dels darrers anys del “pacte social” de la postguerra europea i fins l'inici de la crisi econòmica dels anys setanta, tant a Espanya com a d'altres països del seu entorn, la classe obrera i les seves organitzacions tingueren un extraordinari protagonisme sociopolític. Tanmateix, aleshores i tot just començar la dècada dels anys vuitanta, s'iniciaria una línia descendent de la mobilització i de la mateixa centralitat que fins llavors havia tingut el món obrer, amb les seves reivindicacions laborals i polítiques, en les societats occidentals.

Aquest seminari reuneix a un grup d'especialistes, durant dues jornades, amb l'objectiu de debatre, a partir d'estudis focalitzats en alguns casos, sobre la mobilització i la protesta social protagonitzades pel moviment obrer a grans ciutats espanyoles i europees al llarg d'aquestes dues dècades.

Algunes de les qüestions que s'abordaran en aquest seminari internacional d'història, a tall d'exemple, són: ¿Quines foren les condicions històriques que esperonaren aquesta mobilització? ¿Com es manifestà la protesta social? ¿Quin paper tingueren els diferents moviments obrers en el seu impuls i la seva extensió? ¿Com i per què s'inicià un cicle diferent en el protagonisme de la qüestió obrera? ¿Quin paper jugaren la crisi econòmica, els canvis polítics i culturals viscuts durant la dècada dels anys setanta? ¿Com afrontaren aquests canvis les organitzacions sindicals i polítiques de signe obrerista?

El moviment obrer a la gran ciutat

De la mobilització sociopolítica
a la crisi econòmica (1960-1980)

SEMINARI INTERNACIONAL D'HISTÒRIA

Il·lustració: Antonio Meseguer

Organitzadors

Amb la col·laboració de

Ajuntament de Barcelona
Institut de Cultura
Arxiu Històric de la Ciutat

Barcelona, 14 i 15 de setembre 2009

Arxiu Històric de la Ciutat de Barcelona
Sala Agustí Duran i Sanpere
Santa Llúcia, 1. 08002 Barcelona

Programa

Dilluns 14 de setembre

MATÍ

Presentació, 9:45-10:00 hores

Xavier Tarraubella, director de l'Arxiu Històric de la Ciutat de Barcelona i **Joan Coscubiela**, president de la Fundació Cipriano García - Arxiu Històric de CCOO de Catalunya

Primera sessió, 10:00-10:30 hores

Moderador: Martí Marín, UAB-CEFID

Natacha Lillo, Université Denis Diderot, Paris VII. "Desde los tiempos del baluarte de la Renault en Billancourt hasta los estragos del paro masivo. Los años 1960-1980 en París y sus afueras industriales"

Debat 10:30-10:50 hores

Recés 10:50-11:10 hores

Segona sessió, 11:10-11:40 hores

Moderadora: Carme Molinero, UAB-CEFID

Manuel Loff, Universidade do Porto. "Cambiar de vida, cambiar la vida: obreros en Oporto, de la dictadura a la Revolución (1960-76)"

Debat, 11:40-12:00 hores

Tercera sessió, 12:00-12:30 hores

Moderador: Giaime Pala, UPF

Alexander Höbel, Università degli Studi di Napoli Federico II. "Le lotte nel Triangolo industriale italiano e l'evoluzione del Paese, 1960-1980"

Debat, 12:30-12:50 hores

TARDA

Quarta sessió, 16:00-16:30 hores

Moderadora: Nadia Varo, UAB-CEFID

José Babiano Mora, Archivo del Trabajo - Fundación 1º de Mayo de CCOO. "Antifranquismo, democracia y crisis económica: el movimiento obrero en Madrid, 1960-1980"

Debat, 16:30-16:50 hores

Cinquena sessió, 16:50-17:20 hores

Moderador: David Ballester, UAB-CEFID

Rubén Vega García, Universidad de Oviedo. "Entre el Estado y el mercado: el movimiento obrero asturiano, de la lucha antifranquista a la crisis industrial"

Debat, 17:20-17:40 hores

Recés 17:40-18:00 hores

Sisena sessió, 18:00-18:30 hores

Moderador: José Luis Martín Ramos, UAB-GRHSC

José Gómez Alén, Fundación 10 de Marzo de CCOO de Galicia. "Conflicto obrero y protesta política en Galicia. Las ciudades de Vigo y Ferrol, 1960-1980"

Debat 18:30-18:50 hores

Dimarts 15 de setembre

MATÍ

Setena sessió, 10:00-10:30 hores

Moderador: Martín Rodrigo, UPF

José Antonio Pérez, Universidad del País Vasco. "La reconstrucción del movimiento obrero en el área del Gran Bilbao a lo largo del desarrollismo"

Debat, 10:30-10:50 hores

Recés 10:50-11:10 hores

Vuitena sessió, 11:10-11:40 hores

Moderador: José Manuel Rúa, UB-Pavelló de la República

Alberto Gómez Roda, Arxiu José Luis Borbolla de CCOO del País Valencià, "Fàbrica, treball i ciutat. València dels seixanta als vuitanta del segle XX"

Debat, 11:40-12:00 hores

Novena sessió, 12:00-12:30 hores

Moderador: Eloy Martín Corrales, UPF

Carlos Arenas, Universidad de Sevilla. "Los inicios de la negociación colectiva en Sevilla. El caso del Astillero"

Debat, 12:30-12:50 hores

TARDA

Desena sessió, 16:00-16:30 hores

Moderador: José Fernando Mota, FCG de CCOO de Catalunya

Javier Tébar Hurtado, Arxiu Històric de CCOO de Catalunya. "Cultures polítiques i protesta social. La gran Barcelona, 1951-1988"

Debat, 16:30-16:50 hores

Onzena sessió, 16:50-17:20 hores

Moderador: Andreu Mayayo, Pavelló de la República de la UB

Pere Ysàs, CEFID de la UAB, "Mobilització i desmobilització obrera. Del franquisme a la democràcia"

Debat, 17:20-17:40 hores